СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК L. Ч. 34. Джерзі Ситі, Н. Дж., пятниця, 13-го лютого 1942. No. 34. Jersey City, N. J., Friday, February 13, 1942. VOL. L.

ТРИ ЦЕНТИ в злучених державах америки. ПЯТЬ ЦЕНТІВ за границею злучених держав америки. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE

Не Звертаючи Ніякої Уваги на Великі Втрати в Людях, Японці Громадять Щораз Нові Сили і Вже Загрожують Сингапурови, як і Частинам МекАртура в Филипинах

ПРЕЗИДЕНТ РУЗВЕЛТ ПРО СПОСОБИ ЗНИЩЕННЯ ВОРОГА

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт заявив, що першою ціллю Обєднаних Держав є недопущення ворога до зломання лінїй демократичних сил, а тоді щойно через довгу й затяжну війну Америка та її союзники зможуть завдати остаточний удар тоталітарним потугам. Запитаний на пресовій конференції про це, чи критика деяких урядових чинників спиводу побляжливости американського народу до війни відповідає правді, президент сказав, що на його думку, Америка остає щораз більш реалістичною. Американський нарід, твердив він, здає собі справу з того, що чи він хоче чи ні, мусить вести цю війну, яка не є ділом американського народу, але була накинена аґресорами, які змагають до завойовання цілого світа.

ЛЯ ҐВАРДІЯ УСТУПИВ З ОФІСУ ЦИВІЛЬНОЇ ОБОРОНИ

ВАШИНГТОН. — Нюйорський посадник Ля Ґвардія зложив на руки президента Рузвелта резиґнацію з голови Офісу Цивільної Оборони, заявляючи рівночасно, що він готов приняти якенебудь інше становище в обороні краю. Ля Ґвардія уступив з тої орґанізації саме в той час, коли в Конгресі та пресі йде безоглядна критика діяльности Офісу Цивільної Оборони за [illegible] невідповідну політику в цій організації. [illegible] Ля Гвардія, уступаючи з головства ОЦО, не згадав [illegible] про цю критику в Конґресі, яка здебільша відносилася [illegible] Елеонори Рузвелт, як теж не згадав про цей натиск, що був на нього від довшого часу в справі його подвійного урядування. Президент Рузвелт заявив, що головою Офісу Цивільної Оборони буде Джеймс М. Лендис, голова гарвардської правничої школи.

НЕ БУЛО САБОТАЖУ НА „НОРМАНДІЇ"

НЮ ЙОРК. — Колишня „Нормандія", гордощі французької фльоти, а тепер американський корабель „Ляфаєт", лежить перевернена в порті при Вест 48. вулиці. Робляться заходи, щоб її врятувати та чим скорше відправити до призначеної служби. Створено спеціяльний комітет експертів, які занимаються справою рятування „Нормандії". Федеральний суддя Франк Гоган заявив, що переведене слідство ствердило, що вогонь вибух в наслідок неосторожности робітників, та що не було жадного саботажу. З Віші повідомляють, що катастрофа з „Нормандією" викликала пригноблююче враження в цілій Франції. Французи сподіються, що якщо американці відновлять корабель своїм коштом, то вони вже ніколи не звернуть його Франції.

СТЕНЛІ НОВИМ АМБАСАДОРОМ ДО СОВЄТСЬКОЇ РОСІЇ

ВАШІНГТОН. — Президент Рузвелт назначив адмірала Вилйема Г. Стенлі, б. шефа морських операцій, новим американським амбасадором до Совєтської Росії, на місце Лоренса Стайнгардта, який призначений амбасадором до Туреччини. Адм. Стенлі має 69 літ та був спенсіонований на власне бажання ще в січні 1937. р. Останньої осени він був членом американської місії до Москви, яка під проводом В. Аверела Гаримана конферувала з большевиками про поміч червоній армії. Перед тижнями був назначений президентом Рузвелтом членом місії, яка переводила доходження в справі випадків в Перл Гарбор, 7. грудня, 1941. р. Крім того адм. Стенлі був членом американської делєґації на конференцію розброєння в Лондоні 1934. р., а в 1935. р. підписав тамже морський договір в імени Злучених Держав Америки. Він знаний з того, що має добре визнаватися на справах достави воєнних матеріялів, в тому випадку для Росії.

АМЕРИКАНСЬКІ КОРАБЛІ В НОВІЙ ЗЕЛЯНДІЇ

БОСТОН (Масс.). — „Ди Крищиен Сайенс Монітор" містить цензуровану статтю свого репортера Джозефа С. Гарша з Велінґтону, Нова Зеляндія, в якій пишеться, що там прибули перші американські кораблі разом з численним військовим і технічним персоналом. Сильний відділ американських боєвих одиниць під командою адмірала Герберта Ф. Лері буде співпрацювати з морськими силами Обєднаних Держав в полосі Австралії на Нової Зеляндії.

НОВІ ВИДАТКИ ДЛЯ СОЮЗНИХ ДЕРЖАВ

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт знова зажадав від Конґресу $5,430,000,000 на основі закону „ліз-ленд" для тих держав, що разом з Америкою та Великою Британією є у війні проти тоталітарних держав. Якщо жадана сума буде ухвалена, то Америка дасть аліянтам 30 біліонів долярів на воєнні потреби, цебто більше ніж Америка витратила за цілу першу світову війну. Беручи й ці видатки, витрачені на воєнні приготовання сáмою Америкою, дотеперішня війна виносити-ме Америку кругло 143 біліонів долярів.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Отсим подаю до відома гол. урядників У.Н.С., що

РІЧНЕ ЗАСІДАННЯ

ГОЛОВНОГО УРЯДУ У. Н. СОЮЗУ

:— РОЗПІЧНЕТЬСЯ —:

у понеділок, 23. лютого 1942 р.

В ГОДИНІ 9. РАНО

у головній канцелярії У. Н. Союзу під ч. 81-83 Гренд Стріт

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ.

З ТАКИМ ПОРЯДКОМ НАРАД:

1. Відкриття: головний предсідник.
2. Звіти: головний предсідник, заступник головного предсідника, заступниця головного предсідника, головний секретар, головний касієр.
3. Звіти головної контрольної комісії.
4. Звіти головних радних.
5. Дискусія над звітами.
6. Внесення і ухвали.

Д. ГАЛИЧИН, головний секретар У. Н. Союзу.

ЯПОНЦІ ЗМІЦНИЛИ СВОЇ НАСТУПИ НА ФИЛИПИНАХ

ВАШИНГТОН. — Американські війська під командою ґен. МекАртура, що обороняють півостров Батаан, відчувають сильний натиск японських військ, посилених останіми днями новими відділами. Натиск особливо значний в центрі фронту, а на крилах діють безнастанно патрулі. Японці рівнож обстрілюють твердині Форт Дром і Кореґідор. Комунікат департаменту війни згадує про затоплення американського корабля „Роял Т. Френк" біля Ґаваїв, як теж про зістрілення 7-ох японських літаків американськими проти-летунськими батеріями. Досі зістрілено на Филипинах напевно 163 ворожі літаки.

ПОСТІЙНЕ ПОГОТІВЛЯ В ГАВАЯХ

ВАШИНГТОН. — Ґай Дж. Своп, директор Відділу Територій та Посілостей, повернувши з дво-тижневої інспекції з Гаваїв, подає, що на тих островах військо як теж цивільне населення держить безнастанно поготівля. Всі мужчини, жінки та діти носять з собою ґазові маски, щоби бути приготованими на евентуальні напади японських літаків. Він твердив, що коли ходить про мораль цивільного населення на островах, то вона є дуже висока; люде не переймаються гістерією, поспішним і відруховим думанням чи панікою. адміністративна машина як теж харчеві запотребування функціонують правильно, кінчив Своп.

ПОВАЖНА ЗАГРОЗА ДЛЯ СІНҐАПУРУ

СІНҐАПУР. — Японські війська масово вдираються на сінґапурський остров і британці мають великі труднощі, щоб їх здержати. Японці здобули вже поважну частину острова і перекидають туди чимраз більші сили. Біля сто тисяч японських вояків налазить на Сінґапур, в той час коли сінґапурська залога, разом з місцевим військом, не виносить більше, як половину цього. Крім того японці мають велику силу літаків. Ті літаки цілковито оволоділи повітрям над Сінґапуром. Ґубернатор Сінґапуру видав заклик до населення, в якім говорить, що „доля Сінґапуру в Божих руках". Японські звідомлення говорять, що Сінґапур вже так неначе здобутий. Японські інжинірі направили міст, який сполучав Маляйський півостров з островом Сінґапур і через той міст тепер садить велика сила японців. Доконали вони цього в той спосіб, що вночи поплили на місце, де був зірваний міст, взяли розміри цього прориву і на березі побудували новий міст, який опісля перекинули через прорив. Як вони це виконували японські гармати, літаки і скорострілі відкрили ґураґанний вогонь по британських лініях і не дали їм перешкодити в тій направі мосту.

БУРМСЬКИЙ ФРОНТ ДЕРЖИТЬСЯ

РАНҐУН. — Британський фронт в Бурмі, над рікою Солвін, держиться. Японці знов хотіли переправитись через ріку, але британці їх з тяжкими втратами відкинули. Японські звідомлення говорять, що їм таки вдалось переправитись на другий берег ріки Солвін і в місцевости Мартабан створити мостовий причілок.

НА СОВЄТСЬКІМ ФРОНТІ СКРІПЛЕНІ БОЇ

МОСКВА. — Совєтські звідомлення говорять, що німці дістають на фронт скріплення і ставлять чемраз гострішний опір. Проте совєтські війська відкинули німецькі лінії на центральнім фронті на кілька миль взад і здобули кільканадцять сіл. З боку німців оживлення проявляють війська на лещетах, а з боку Совєтів діляє совєтська кавалерія.

ВИПАДОК З „НОРМАНДІ" ВИКЛИКАВ СМУТОК І В ФРАНЦІЇ

ВІШІ. — Ціла французька нація зазнала потрясення з причини випадку з кораблем „Норманді", що зайшов в американському порті, де цей корабель наперед запалився, а опісля перевернувся на бік. Цей корабель був гордощами Франції і знаком її могутности. На нього в добрі часи Франція витратила один біліон франків. Ще до нині французький уряд сплачує фірмам і банкам довги за той корабель. І ось та гордість французького народу нині лежить спотворена і спалена в багні нюйорського порту. Французький нарід не почуває жалю до Америки, що та сконфіскувала цей корабель і пробувала його примінити до воєнних цілей. Він лише пригноблений, що вкупі з нещастям, яке навістило Францію і зроблено з неї невільницю німців, далеко поза Францією пропадають зверхні вияви її колишньої могутности. Французькі інжиніри мають малу надію, що той корабель можна ще врятувати. В французькім порті, Гаврі, лежить перевернений на бік, точнісько так, як „Норманді" другий великий корабель, „Париж". Він теж згорів і ляг на бік у болоті. Дотепер французьким інжинірам не вдалось його підняти з багна.

ФРАНЦУЗЬКИЙ ФРАНК У ЗАЛЕЖНОСТИ ВІД НІМЦІВ

ВІШІ. — Французький франк нині вцілости залежний від німців. Якщо німці захотілиб вони відразу викликалиб в Франції цілковиту інфляцію. Щодня француаський банк мусить виплачувати німцям по 300 міліонів франків, як кошти німецької окупації французьких земель. Німці поступають в той спосіб, що щодня виплачують окупаційним військам певну скількість німецьких марок. Опісля по тижневи вони відбирають ті марки назад, зараховуючи кожну марку по 20 французьких франків. Коли фрацузький уряд не може викупити всіх німецьких марок з обігу, то німці обдовжують ріжні французькі економічні підприємства. Водночас німці цілковито виснажують Францію з її рухомого майна.

ФРАНЦУЗИ ПОМАГАЛИ НІМЦЯМ В ЛІБІЇ

ЛОНДОН. — Міністер економічної війни, сер Гю Далтон, заявив в британськім парляменті, що британський уряд вповні переконався, що Франція помагала німцям в Лібії ріжними продуктами. Ті продукти Франція частинно спроваджувала з матернього краю до Тунісу і звідтам пересилала їх німцям далі до Лібії, а частинно передава німцям те, що вже було зложене в Тунісі. Продукти, які посилали французи, були: авта, залізничі льори, газоліна, пшениця, вино й оливний товщ.

НАКАЗ ФРАНЦІЇ СВОЇМ АМБАСАДОРАМ

АНКАРА. — В добре поінформованих колах говорять, що французький уряд в Віші видав своїм амбасадорам і конзулям в чужих краях прикази, щоб вони не вели такої політики, яка вороже відноситься до Держав Осі. Французький уряд відкликує всіх тих своїх заграничних дипльоматів, які критикують кооперацію Франції з німцями, зокрема пляновану німецько-французьку співпрацю у відношенні до морських сил.

ГІТЛЕР ЗНОВ РОЗПІЧНЕ МИРОВУ КАМПАНІЮ

ЛОНДОН. — Після всякої правдоподібности Гітлер вкоротці знов розпічне свою мирову кампанію, використовуючи до того французьких міжнародних капіталістів. Його аргументом буде це, що Японія на Далекім Сході здобуває всі конечні сирівці, в той час коли білі раси кервавляться в бою. Іншими словами, Гітлер, через названих французьких капіталістів старатиметься знов представити перед Европою небезпеку „жовтої раси". З весною буде використаний також другий аргумент, а саме, „розгром Совєтів", що німці вже тепер уважають за майже довершений факт. Гітлер пробуватиме наперед замиритись з Совєтами, а опісля з іншими потугами.

КИТАЙЦІ СЛІДКУЮТЬ ЗА ПОЛОЖЕННЯМ В БУРМІ

ЧУНКІНҐ. — Представник китайського уряду заявив, що позиції в Бурмі далеко важніші від Сінґапуру і їх треба за всяку ціну вдержати. Бо коли японці здобудуть Бурму і загородять доплив воєнних продуктів до Китаю, положення стане дійсно поважне. Китайська армія готова всіма силами допомогти британцям в удержанні Бурми. Деякі китайські газети висловлюють здивування, чому британці не просять китайської помочі в Бурмі? Вони припускають, що тут може бути затронена британська гордість і британці хочуть самі вдержати цей фронт.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Перетерпіти!

З листів, які одержуємо, бачимо, що наші люди всюди дуже огірчені на ту кампанію, яка виринає тут і там у пресі, чи через радіо, а звернена проти наших народних установ, газет чи провідних людей, чи проти українського визвольного руху. Огірчення це природне і годі йому дивуватись. Особливо, коли читати такого листа, як від громадянина Г. П. з Честер, Па. в якому пишеться, що як можуть нас так безкарно оклеветувати, коли „ми, тяжко працюючі робітники, платимо податки, купуємо Бонди Оборони, даємо на А. Ч. Хрест і шлемо своїх дітей до американської армії, та ще їх і від себе поучуємо, щоб вірно служили Америці й за неї не вагались і кров проляти", коли „робимо все те, до чого нас взиває „Свобода", коли поступаємо так, як нас виховав У. Н. Союз". І тому, читаємо в письмі далі, „коли над тим добре застановитись, то прийдеться до переконання, що ось ті напади через радіо і пресу є ніщо інше, а тільки свідомі намагання розбити наш нарід в Америці й наші організації, а зокрема наш У. Н. Союз і „Свободу", бо вони отвирають американському народови очи на поневолену і обідрану Україну, а видно, що це комусь не є до вподоби".

В подібний спосіб пишуть й інші громадяни, а теж і громадянки, як от А. Б. з Ню Йорку, з якої писання виходить, що „всякі радіові страхопуди не залякають тих, що десятками літ слідять за тим, чого навчає „Свобода", ні не відвернуть їх від тих демократичних ідей, що їх вона вже проповідує 50 років". Знову громадянинови М. Ф. з Ембридж, Па. хочемо на його запит пояснити, що ми не маємо тої сили, щоб могти вже тепер переборти усі ті сили, що проти нас виступають. Та ми можемо, а властиво мусимо, вірити, що в правовій державі тому всьому таки мусить прийти колись кінець. Миж маємо до діла з культурним американським громадянством, яке знає ціну калюмніям. А хто з американців на тому не визнається і падає несвідомо жертвою калюмніяторської пропаґанди, той скоро переконається, що він помилявся, бо мусить вийти на верх як олива на воді, що американсько-українське громадянство є льояльне й патріотичне, що його сини є в перших боєвих лініях, на всіх фронтах, на суші, на морі, чи в повітрю, як теж і між тими, що кладуть за Америку своє життя. Вийде скоро на верх теж і те, хто й як піддержує оборону Америки долярами. І це буде властиво відповіддю на всі ті калюмнії.

Та заки це все збереться і вповні виявиться, треба вміти ті всі калюмнії перетерпіти. Треба вірити, що правда мусить вийти горою. І хоч така розрада звучить сентиментально і не дуже переконливо, в такому часі, коли нас болить і коли завдають нам рани, то проте таки памятаймо, що це є в наших обставинах одинокий лік на те прикре положення. А те, що треба загалови на такі напади реаґувати культурними, річевими та спокійними відповідями чи письмами, є природною реакцією і тому не будемо над тим довше застановлятись.

ТЕЖ РОКОВИНИ...

Коли добре вдуматись в історію неволі українського народу, то треба чудуватись, що він міг у розмірно скорому часі піднестись з національного упадку та ще стати до боротьби за свою державу і волю. А дивуватись треба тому, бо на протязі соток літ неволі не міг український нарід видати багато геніїв і таких великих провідників, що поривалиб народньої маси чи зєднувалиб опінію світу для української справи. Зате було багато таких, що були знатного роду й впливу, чи таких, що мали великі таланти, а відпадали від українського народу, а то й переходили у табор його ворогів. А проте український нарід це все видержав...

Очевидно, що на те, що український нарід усе це видержував, можна знайти ріжні відповіди і ріжні вияснення. Але між ними буде певно теж і те, що український нарід видавав зо себе теж і такий тип української людини, що його уявляє собою **Ольга Басарабова**, та, що її замучено польською поліцією тому 18 років у львівській тюрмі.

Якіб великі не були недомагання серед українців, а вони безсумнівно є, то проте є таки в них щось тверде, закаменіле, глибоко заховане, що звязане з фанатичною любовю до своєї землі, до того „простого" народу, що співає свої „прості" пісні, їсть свої „прості" страви, носить свою „просту" одежу, держиться свого „хлопського" обряду і якимсь чудом заховує фанатичну віру в Україну й її славу та волю. У тої „простої" жінки, якою була Ольга Басарабова, вихованої в священичо-сільськім домі, було оте „просте" і „закаменіле" заховане глибоко в душі між найбільшими цінностями. Воно було в неї природним явищем. Тому не відчувало потреби, щоб його у звичайнім життю виявляти як щось незвичайне, патріотичне. Тому виявляло себе хіба в потребі бути одною з тих численних, звичайних громадянок, що беруть участь в громадськім життю як рядовички і виповнюють ріжні функції, звичайно мало видні, а ще менше реклямовані. Та коли доля поставила Ольгу Басарабову несподівано в таке положення, що її поступування набрало загального значіння, а вона побачила, що її поступок кидатиме світло на цілу націю, на поставу цілого українського жіноцтва, — вона відчула, що в тій хвилині вона як особа не існує, а існує тільки — нація. За це треба було витерпіти нелюдські муки. Але те „посте" і „закаменіле", що було нагромаджене й заховане в її душі, додало їй сили видержувати ці муки, не піддаватись, і згинути геройською смертю.

Вглиблюючися в історію мук українського народу, треба прийти до переконання, що ось таким Басарабовим треба в многому завдячувати, що український нарід і досі живе та бореться. Ось тому культ ось таких геройських жінок є добрим засобом для виховання таких, що вмілиб в критичних і трагічних моментах народу — бути на висоті.

О., має стояти в прямій пропорції до зросту цін. Іншими словами, життєвий рівень робітників, що належать до К. П. О. не сміє в нічому обнижатись, без огляду на воєнні зусилля.

На подібнім становищі станув фармерський бльок, який хоче навіть скористати з війни і витягнути з неї більше зисків ніж інші суспільні шари. Хліборобство стануло на становищі, що воно впродовж довгих літ економічної кризи поносило поважні жертви, бо ціни на хліборобські продукти, в порівнанні до міських продуктів, були далеко нижчі ніж в часах перед першою світовою війною. Наслідки були такі, що хліборобство почало занепадати, а багато людей покинули хліборобський стан. Хліборобський бльок в конґресі тепер домагається, щоб „париті", себто відношення цін між хліборобськими продуктами і міськими, було щонайменше таке саме, як в часах перед першою світовою війною.

Це домагання є вповні слушне і йому в конґресових колах мало противились. Але, „з їдою приходить апетит". Фармерський бльок тепер підносить свої домагання й не скривається з думкою, що відношення цін на фармерські продукти повинно бути нині краще, ніж воно було за усталених часів з попередньої війни. Вслід за тим фармерський бльок натискає на урядові чинники, щоб вони не усталювали твердих цін на хліборобські продукти, навіть з хвилею, як те давнє відношення буде осягнене. Фармерський бльок не каже, як довго ті хліборобські ціни мають рости. Він лише згадує, що добре буде, коли вони зростуть на 10% понад „париті", себто понад старого відношення, а опісля — побачимо, що треба далі робити.

Ці стремління — робітників з К. П. О. і фармерського бльоку — матимуть інфляційні наслідки. Бо ясно, що ціни на продукти мусять зростати, коли зростає ціна на працю. Коли робітники будуть домагатись збільшення плат, то фабрики мусітимуть підносити ціни, або замикати двері. Зновуж ціни на життя в місті мусять зростати вгору, коли зростатиме ціна на харчі. Від надмірного зросту харчевих цін й інші робітники будуть домагатись підвишки плат, що буде прискорювати інфляцію. „Тверді ціни", накладувані урядом, тут багато не поможуть. Хіба сам уряд хотів би купувати від фабрик їхні продукти по такій ціні, по якій вони згідні їх продати, а опісля продавав людям по зниженій, „твердій ціні". Але

ПІДОЙМИ ІНФЛЯЦІЇ

Підчас війни, коли велика частина матеріяльних осягів нації йде на фронт, існує більша чи менша загроза інфляції, себто обнижения вартости гроша і збільшення його обігової скількости. Це зовсім природне явище: нація витрачує багато гроша на зброю і амуніцію; гроші йдуть в рух. Але водночас нація не витворює стільки пожиточних продуктів, які собою абсорбувалиб додаткову скількість обігового гроша. Другою причиною, що грозить підчас війни інфляцією, є державне задовження. Держава затягає все нові довги, від яких наростають відсотки, та які треба остаточно сплачувати. Зубожіле війною населення не все може покрити ті воєнні довги і тодізачинається обнижування вартости гроша самим урядом, який друкує паперові гроші не оглядаючись на їх покриття в золоті чи продуктах.

Ті причини діють і нині в Америці та викликують поважні загрози інфляції. Одинокою охороною проти інфляції є зрозуміння громадян, що підчас війни вони мусять жити скромніще, а працювати більше. Міліони вистрілених гарматних куль і десятки тисяч знищених воєнних машин треба покривати пильнішою працею і обмежуванням своїх видатків на життєві приємности.

В американській суспільності не всі суспільні шари хочуть це зрозуміти. Конґрес Промислових Організацій заявив, що всі його юнії будуть добиватись автоматично підвишки заробітних плат, як тільки дорожнеча буде зростати. Підвишка плат, за рішенням К. П.

Завіщання Петра Великого й Німецька Пропаґанда

Коли почався відворот німецьких військ зпід Москви, німецька преса, що стоїть під зверхністю міністра пропаґанди д-ра Гебельса, опублікувала документ зперед двісти років, та почала широкі дискусії над значінням цього документу. Було це т. зв. „Завіщання Петра Великого". А тому, що німецька преса не є вільною, а пише це все, що є в інтересі передівсім гітлерівського уряду, тому й опублікування цього документу у всіх більших з другого боку, таке поступування, буде підточувати державну скарбницю і цілу націю.

Щоб зарадити лихови треба з тими труднощами боротись в зародку, себто треба. щоб і робітники і фармері зрозуміли, що підчас війни мусить і їх життєвий рівень обнизитись. Просто тому, що витвір нації у великій скількости йде на непродуктивні воєнні цілі. В стрільно великої гармати, чи в бомбу або торпеду, треба вложити багато труду і матеріялу. Цим трудом і матеріялом можна нераз побудувати гарне особове авто. Але те стрільно, бомба, чи торпеда, вибухають в одній хвилині. Тільки дим по них залишиться та спустошення. Від цього, зрозуміло, не може зрости життєвий рівень. Всі ми мусимо з тим рахуватись і затягати свій пояс, коли хочемо виграти цю війну і не стати на віки рабами чужої нації.

Щоб вдержати „тверді ціни" на продукти, треба за всяку ціну вдержати тверді ціни на працю. Це уряд дуже добре знає, але не хоче подразнювати робітників, яких тихий чи отвертий спротив міг би нанести воєнним зусиллям нації величезні шкоди. Також уряд не хоче подразнювати фармерів, які малими цінами моглиб знеохотитись від фармерування і перетягнутись за товстими заробітками до міста. Корм підчас війни є рівнозначний з металевою амуніцією: без нього далеко не піде людська лавина.

Натиск на всі суспільні ґрупи мусить виходити з лона самої нації. Треба витворювати моральний натиск на всіх, щоб вони добре зрозуміли, що війна це нещастя, за яке нація хапається з розпуки, щоб охоронити себе від зверхнього грабіжника. Війна — це не добра нагода для розбагатіння. Це прикрий час, який від усіх вимагає жертв і добровільного зречення наших життєвих приємностей на користь воєнних зусиль нації.

органах Німеччини набирає певної ваги.

„Франкфуртер Цайтунг" друкує передовицю, в якій пише, що німецький історик Вільгельм Шіслер поробив докладні студії над цим документом Петра Великого та прийшов до висновку, що від віків московська політика йде по цій самій лінії, а саме до політичного завойовання цілої Европи. Цю політику, згідно з вислідами історика Шіслера започаткував ще Петро І., цей найбільш абсолютний та деспотичний монарх Росії. Цей історик, пише згадана ґазета, доказує, що російська політика грозила своїм заливом цілій Европі. Цій навалі протиставиться Німеччина зо своїми союзниками, пише націстівський „Франкфуртер Цайтунг".

„З того факту в Німеччині й поза нею" — продовжає ґазета, „почато здавати собі справу з доцільности німецького акту з 22. червня 1941. р. Однак англо - саксонський світ далі дивиться немов сліпий на цю небезпеку. Воєнна гістерія та проти-німецькі почуття заглушили голос розсуду та самозбереження. Але воєнна бурия мусить перестати певного дня й настане хвиля, коли англійські й американські історики прийдуть до переконання, що Німеччина врятувала не тільки себе, але цілий світ перед тою небезпекою".

Заходить питання: Якаж ціль оголошення цього документу? Мабуть німецька пропаґанда старалася використати його в першу чергу на те, щоб переконати „невірних Томів", а головно Туреччину та Швецію, що вони є безпосередньо загрожені московською небезпекою, так само як були загрожені тоді, коли Петро Великий прорубав „вікно в Европу".

Можливо, що Гебельс хотів доповнити свою пропаґанду „проти-большевицького хрестоносного походу" новими ревеляціями про імперіялізм Москви. Фактом є, що ті, що опинилися під німецькою окупацією або остали невтральними, ставляться до німецьких замірів з повним недовірям. Тому то треба було знайти щось іншого, хочби завіщання Петра Великого, щоб вказати на постійну небезпеку з боку Москви, не зважаючи на це, чи вона є білою чи червоною.

Можливо, що колиб німці були не підбивали европейських народів і не нищили їх самостійности, та колиб вони не були звели їх до ролі гельотів та рабів, тоді булиб такі, що повірилиб німцям, що вони ідуть „нищити комунізм". Та їхня політика не зєднує собі симпатій навіть серед їхніх „союзників" (Італія, Словаччина, Румунія, Мадярщина, Фінляндія).

Національ-соціялістична верхівка старається за всяку ціну не тільки вдержати мораль вояцтва й цілого німецького народу, але також настроїти прихильно цілу Европу до німецького походу проти большевицької Москви. Тому то виграється на всіх можливих людських почуттях: анти-християнстві большевиків, загрозі комуністичної революції, азійсько-дикої навали на Европу і пр. Вкінці майстер пропаґанди Ґебельс виґребав ще й тестамент Петра Великого на доказ, що Европі грозить небезпека зо сторони Москви. Та біда в тому, що Ґебельс не хоче розуміти, що та сама Европа теж не хоче здійснення і „тестаменту" Гітлера та завойовання Европи націстами.

Острови Ява є найгустіше заселеним місцем на світі. Аж 40 міліонів осіб мешкає на просторі, що займає менше як 50,000 квадратових миль.

НА СЕЛІ

Повість

(51) М. ШКОЛИЧЕНКА

— Не по те слід питати і не про те говорити з Уляною Іванівною, — вмішався о. Миколай, — а он про те, що пані наша не встигла ще навіть призвичаїти ні себе, ні нас до слова пані, як уже і овдовіла. Це дуже недобре, колиб знав таке, то кращеб і не сватав вас.

— А хибаж ви винуваті? — промовила Мисачиха.

— Та воно звісно, що не я, а все таки шкода, та ще й яка шкода! Кращеб було підождати Горбацького, — він такий здоровий, молодий, огрядний... Ви за це не сердьтеся, Уляно Іванівно, я так собі, по щирости, кажу те, що думаю, що спало на думку ще тоді, коли вперше побачив я Горбацького.

Уляна Іванівна злегенька почервоніла і не сказала нічого.

— Горбацький був позавчора у нас, — заговорила матушка, — хотів побачитись з вами, та ми не порали йому, сказали, що ви його не приймете; чи справедливо поробили ми, чи ні?

— А вжеж справедливо, — відповіла Уляна Іванівна, хоч тут не було правди в своїй душі, що їй приємно булоб зустрінутися з Горбацьким і поговорити з ним. — А чого приїздив він? — запитала Мисачиха?

— Навідувався до деяких слабих, обідав у нас; багато про вас розпитував.

Мисачиха знову почервоніла трохи.

— Щож його так цікавило? — запитала вона.

— Та говорили про всячину, а зацікавився він найбільше тим, як відбувалося у нас ваше сватання з Максимом Петровичем. Ми розказували йому про це.

— Щож говорив він про наше сватання?

— Та так собі... Нічого особливого, — смутившись трохи відповіла матушка.

— А всеж таки? — допитувалась Мисачиха, — не думаю я, щоб говорив він щось погане, або мали ви радіо скриватися від мене.

— Та що вже тут викручуватись, — завважив о. Миколай, — сказав він просто: навряд, каже, щоб Уляна Іванівна була закохана в цього чоловіка, щоб він подобався їй.

— Він так сказав? — стримуючи голос, запитала Уляна Іванівна.

— Так... Алеж я думаю...

— Що ви думаєте?

— Що може він і правий, або не зовсім неправий...

— Я, значить, вийшла за його замуж так собі, зза „нічого робить", або зацікавившись його Затишком? — Так виходить по вашому, чи ні?

Отець Миколай почервонів.

— Ні, ні! Я цього не кажу, не думаю.

— А через щож я згодилась вийти за його замуж?

Піп мовчав.

— Не додумались до цього часу!.. А ви що скажете? — звернулась вона до Марусі Павлівни.

— Бог його святий знає! Я про це зовсім нічого не думала.

— А ви, о. Миколай, уже додумались?

О. Миколай впять таки мовчав.

— Хороші у вас думки про мене!

У хату увійшов учитель і перервав розмову. Уляна Іванівна посиділа трохи і почала прощатись.

— Чи сердитесь на нас? — запитав о. Миколай.

— І не думаю, — сухо відповіла Уляна Іванівна і пішла на село до деяких селян.

Коли від попа пішов і учитель, так батюшка з матушкою зараз же почали обговорювати межи собою його нетактовність, а може і неспраедливість навіть, що так отверто переказали Уляні Іванівні не тільки думки Горбацького, а по части й свої власні про відносини Мисачихи до свого чоловіка, не маючи на це жадних підстав. Батюшка та матушка каялися за таку свою необачність, алеж було каяття, та не було вороття і вони покаяли, що вже ніколи більше не зачеплять розмови про це ні єдиним словом.

Уляна Іванівна, вийшовши від попа, теж думала про цю саму тему. Більше за все вразило її те, що Горбацький дозволив собі висловити про неї такуж думку. Той самий Дмитро Горбацький, який дуже добре знав, що думка його брехлива, — знав, всеж таки висловився, або вірніше зневажив, навмисне зневажив і її саму і щире та правдиві почуття її. Через щож це так? Невже через те тільки, що вона дозволила йому два рази поцілувати її руки, а один раз мимоволі, цілком несподівано ворухнулись її губи в відповідь на його занадто сміливий поцілунок? Невже гадає він собі, що тим уже забрав моє серце, кохання, почуття, зробив з мене прихильницю, раби краси його? О, пане Горбацький, помиляєтесь ви! Уляна Іванівна не зтих жінок, що дістаються чоловікам за таку дешеву ціну! Уляна Іванівна нікому не дозволить так зневажливо висловлювати свої думки про її почуття, не запевнившись в супротилежности таким думкам! Побачимо, поговоримо!...

Уляна Іванівна надійшла до потрібної їй хати і повернула в ворота. Господарі і вся сімя селян радо зустріли Уляну Іванівну, сердешно привитала її і почала розповідати про все те, що трапилося в сімї та господарстві за той час, як не заходила вона до їх у господу. Вияснилось, що у їх і корова отелилась і дві квочки ранніх курчат вивели; у одної дівчинки був кашель, у другої лихорадка, у хлопчика нарвало палець, а старому приґода трапилась: розрубав собі сокирою чобота і так дуже, що трохи-трохи не відрубав великого пальця на лівій нозі.

(Дальше буде).

НА РІЖНІ ТЕМИ

ДОБРИЙ НАПИТОК.

Замітною признакою теперішнього часу в Злучених Державах є всякі кампанії за популяризацію ріжних продуктів країв латинської Америки. Між іншим ведуть кампанію за популяризацію національних напитків тих країв.

Оноді в департаментовій крамниці Мейсі в Ню Йорку пробовано ріжні латинсько-американські напитки, а між іншими й мексиканську „текілю". Гросмен, автор книжки про вина, повчав приявних, як пється цей напиток, а один з тих, що пішов за його порадою, спитався за дальше пояснення: „А коли кличеться пожарну сторожу?"

ПЕРЕГЛЯД ПРОМОВ.

Високі урядники федерального уряду дістали приказ предкладати свої промови перед виголошенням Архиболдові МекЛішові.

Уряд президента пояснює, що не мається тут до діла з цензурою, а просто з конечною осторогою щодо промов перед випущенням їх у світ.

Не відомо ще, які саме факти спонукали президента видати таке зарядження. Не звісно, котрий саме урядник уже „випустив" таку промову, що відтак за неї приходилося урядові відпокутувати. Всеж таки не можна відмовити рації зарядженні: є певно й ще високими урядниками люди, які можуть забути, що своїми висказами вони шкодять не стільки собі, стільки урядові, до котрого належать.

„ВОРОГ ПІДСЛУХУЄ".

„Уряд фактів і чисел" випустив першу серію наліпок для поучення населення, як поводитися підчас війни. Перша наліпка вбиває нам у голову великими червоними й чорними буквами:

„Ворог підслухує! Він хоче знати, що ви знаєте! Держіть це для себе!"

Мають його розліпити по військових позиціях, фльотних стаціях, воєнних фабриках і урядових канцеляріях.

Цю саму думку висказав добре один картуніст, що нарисував двох сплетнярів, що обмінюються „інформаціями", під німецьким ухом і скісними японськими очима.

АМЕРИКА Й КИТАЙ.

Поспішне ухвалення 500-міліонового кредиту для китайського уряду було недвозначним висказом наставлення Злучених Держав до Китаю. Послання президента Рузвелта до китайського начальника Чіянг Кай-Шека зо запевненням повної допомоги для Китаю приложило немовби печатку до того наставлення.

Уступ з письма Рузвелта, в котрім говориться про збройний опір нашим спільним ворогам стоїть у виразнім противенстві до заяв тих нібито невтральних груп, що голосили з нагоди японського нападу на Китай, що мовляв Китай це викінчений ще народ, який нападений японцями через те не заслугує на симпатії світу, ба навіть українців, хоча вони теж почувають себе жертвою агресії.

КОМУНІСТИЧНА РОСІЯ И ЇЇ ДЕМОКРАТИЧНІ СОЮЗНИКИ.

Може це не було нове наставлення, а тільки нове сформулювання вже „старого" наставлення демократичних країв до комуністичного уряду Росії, коли Ян Масарик, віцепреміер чесько-словацького уряду, сказав оноді на бенкеті Американського Інституту Банковости в Ню Йорку:

„Я відчуваю це дуже сильно, що західні демократії, маючи виразну програму й твердо придержуючися до гарних основних засад, що роблять можливим для Великої Британії й Америки бути тим, чим вони є, в той самий час дозволяючи Росії шукати свого спасіння на свій власний лад і не вмішуючися в її діла, найдуть дорогу до постійної кооперації".

МОСКВА, ЧЕХИ И ЕВРОПА.

По тих словах Масарик говорив про потребу сфедерованої Европи під проводом демократій, уживаючих англійської мови: в цій сфедерованій Европі, казав Масарик, малі держави мали би бути панами власної душі.

Як це все можна погодити: і сфедерована Европа, і ціла Росія, в собі вже федерація, і чеська держава, що є паном власної душі?

Вел, це була промова на бенкеті.

КІНЕЦЬ ОДНОЇ ДИКТАТУРИ.

Грецький король Юрій Другий поклав кінець грецькій диктатурі, основаній покійним генералом Метаксасом.

Закінчення диктатури приходить певно як несподіванка; раз тому, бо закінчено її підчас війни, коли підчас війни диктатури звичайно повстають; подруге тому, бо грецьку диктатуру закінчено після того, як власне їй приписано поважні заслуги за геройську поставу грецької армії проти ворогів.

Та не буде вже ніякої несподіванки в тому, яку головну причину подає король для знесення диктатури: мовляв, уряд диктатора Метаксаса не дбав стільки за розвій збройної сили Греції, скільки за удержання себе при владі.

ДИКТАТУРА СКРІПЛЯЄ?

Як приклад заходів диктатури Метаксаса удержатися при владі подає король факт, що уряд диктатора шпигував за демократичними кругами.

Яке значення це мало для оборони краю, не важко догадатися: занятий шпигунством за демократичними кругами Греції, уряд диктатора не міг стільки заходів присвятити шпигуванні за агентами зовнішних ворогів Греції.

Це зовсім виразна відповідь на звичайну балачку прихильників диктатури, що, мовляв, диктатура скріпляє край і придається всякому народови принаймні в часи кризи.

По тій самій лінії йде поданий королівським урядом закид, що уряд диктатора повертав гроші, зібрані на узброєння краю, на удержання великої німецької тайної поліції, котрої ціллю було стерегти за удержанням необмеженої влади при диктаторі.

ПЕРЕЛИЦЬОВАНИЙ КОМУНІСТ.

Від проголошення заяви грецького короля про грецьку диктатуру люди стали загально цікавитися питанням, що станеться з Деметратосом, грецьким міністром праці.

Цей Деметратос був колись ревним комуністом, а потім став неменше різким фашистом.

Що станеться? Як видно, він знов може повернутися в щось інше. Коби лише йому нагоду дати.

Колись в Англії підчас революції проти короля, а потім підчас революції проти революційного уряду один декан постійно зміняв свої становища. Коли йому хтось з того зробив закид, він заявив: „Алеж, мої дорогі. Моєю ціллю не було додержатися постійно того самого становища. Моєю ціллю було удержати деканьство. А цього я прецінь доконав?"

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЗГАДКА ПРО КИРИЛА ТРИЛЬОВСЬКОГО.

Побачив я в нашій „Свободі" з 29. січня видруковане великими чорними буквами, що помер д-р Кирило Трильовський. І жаль стиснув за серце, що український нарід втратив щирого довголітнього народнього працівника, Січового Батька.

Бачу Покійного як живого, як говорить на відчиті чи віче, чи є зо своїми січовиками, бо з тих околиць, де він працював. А найбільше працював він, як знаємо, в повітах: Коломия, Заліщики і Городенка. Бачив я, як гонив з місця на місце, днями і ночами, переспавшись тут і там десь на соломі. І нераз дісталось йому і від кольби австрійського жандарма.

Памятаю добре віче, яке покійний переводив у травні 1907. року в селі Лятич, повіт Заліщики. Було це віче за д-ром Окуневським, українським кандидатом на посла до австрійського парляменту. Памятаю, як д-р Трильовський розказував, що то є парлямент та чому треба мати в ньому українських послів. Говорив горячо про кривди українського народу від австрійсько-німецької влади, що попирала польську. На вічу були і поляки, що, по правді кажучи, не вміли говорити по польськи. Хтось доніс жандармерії в Швешківцях і за яких три години заїхали три жандарми на обійстя господаря Гната Тримблука, де відбувалось віче. Але віче вже було скінчене і люде розійшлись домів. Остало тільки кілька господарів, що трохи побалакати з д-ром Трильовським, подякувати йому за працю та перекусити, бо віче тривало довго й всі були голодні. А тут заявились перед воротами жандарми. Один з них кличе господаря і каже, щоб його впустити на подвіря. Господар питається: Чого хочете? Жандарм відповів по польськи, що тут є віче і він має приказ поглянути, чи так є. На те господар відповів: Віча нема, воріт вам не відчиню, а хто вас просив, хай вам отворить. І з тим забрався до хати. Жандарми дещо постояли, щось між собою поговорили, а потім забрались до громадської канцелярії, щоб там розвідатися про віче. Але, як я довідався, і там ім нічого ніхто не сказав і вони, посидівши, вернули на свій постерунок. А д-р Трильовський трохи відпочив, а потім відвезено його на біденці над Дністер, де його перевезено човном, а там уже чекала фіра з Дубок, повіт Городенка, щоб завести його на друге віче.

Як. покійний говорив до наших селян, то казав, щоб слали доконче спосібніші діти до вищих шкіл, щоб читали книжки і газети, а хто не вміє читати, щоб прислухувався, як другі читають. Завжди потішував людей — як батько. Тому забути його тяжко. Тому так як живий він перед очима тих, що його слухали, чи бачили між січовиками. А любив він найрадше бути на майдані і приглядатись вправам з топірцями. Це було в нього наймиліше глядіти на топірці в руках січовиків, на їхні білі сорочки і сердаки на опашки. Січ була його життям. Іно ввійшов в село, так зараз питав: А як у вас Січ, кілько членів, а чи молодь любить вправи, чи в читальні всьо в порядку? А дітей, то Покійний уже любив незвичайно. І діти любили його. Очі його блестіли ясно, як бачив молодь, хлопців і дівчат, що горнулися до Січи, що вправляють. Де були в селі працівники, то Покійний мав великі успіхи. От у другім у нас селі, в Хмилевій, були такі завзяті, а між ними найбільш працьовитий — Василь Оробець. Той умів добре читати і був завзятий. І тому на протязі 6 місяців уже там було до вісім сот січовиків і січовичок. А всі так гарно повбирані у білі сорочки, жовто-сині ленти через плечі, а топірці в руках. Як робили вправи, то в ліво, то в право, то Покійний тільки підсміхався і каже: От це моє майно, це моє життя! І так дійсно було.

Ось та Січ поширилась далеко й широко по ріжних українських землях. Праця, якої доконав д-р Кирило Трильовський ніколи не пропаде. Вона зістане навіки між українським народом, між яким він помер.

Василь Чернецький,
з села Лятач, пов. Заліщики, Західня Україна, а тепер в Ню Йорку.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Мсіячні збори Тов. ім. Михайла Грушевського, від. 219., відбудуться в суботу, 14. лютого, в годині 8. ввечір, в Укр. Прав. Галі, 675 Савт 19. Стр. Кожний член обовязково має явитися на цих зборах, бо є важні справи до полагодження. Взивається всіх членів прийти і заплатити свої місячні вкладки. Зрозумійте, що треба заплатити асекурацію перед 25. кожного місяця. Тому пора приходити на збори і платити вкладки на зборах, бо на то збори. — Т. Боднар, предс.; М. Соколовський, кас.; Андрій Мудровський, секр.

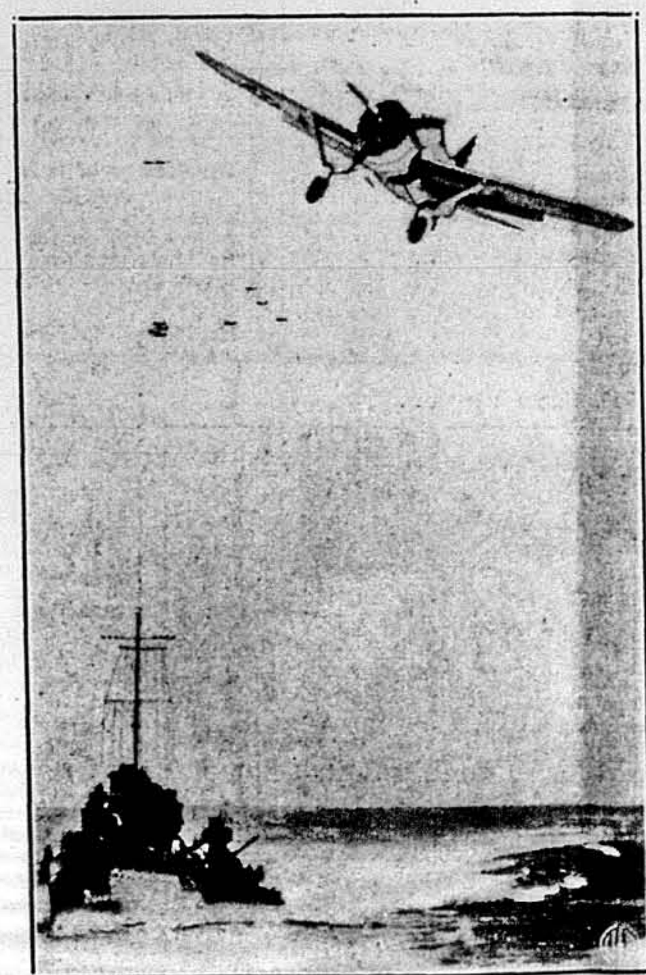

СПІВПРАЦЯ.—Підчас патролювання моря кораблі на воді й літаки в повітрі мусять співпрацювати зо собою. Літак у повітрю удержує постійний звязок з „дістроєром" на океані.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

Спортові змагання наших дружин.

Цеї неділі, 15. лютого ц. р. в год. 2-гій по полудни відбудуться в церковний гали при Соскведена евеню, Іст Брод Ст. в Філядельфії, Па. спортові змагання поміж двома союзовими дружинами — Бескитова Дружина з Озон Парку, до якої входять члени відділу 200 У. Н. С. і Філядельфійська Дружина, до якої входять члени філядельфійських відділів У. Н. Союзу.

Дня 8. лютого ц. р. Філядельфійська Дружина побила Дружину з Озон Парку в двох перших грах, що відбулись в Ню Йорку, в Стайвезан Гайскул. В других грах, що тоді відбулись, нюйорська дружина відділу 361., була побита Дружиною з Милвил, 457 відділу У. Н. С., двома точками. Висліди цеї останньої гри будуть подані в „Юкрейнієн Віклі".

ФРАНЦУЗЬКИЙ АМБАСАДОР ПРО ПОЛІТИКУ УРЯДУ ВІШІ

ВАШИНГТОН. — Французький амбасадор Гастон Генрі-Гей заявив столичним репортерам, що в справі всяких закидів, звернених на адресу Франції, уряд маршала Петена буде в стані сказати своє слово. Він не підтвердив ані не заперечив закидів, роблених Франції за здогадливу поміч Німеччині та Італії в Лібії. Він лиш твердив, що Франція є далеко менш винною, ніж як це представляють в Америці.

КОЖНИЙ СВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

САВТ ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. — Місячні збори відділу 312. відбудуться в пятницю, 13. лютого, в годині 8. ввечір точно. Проситься всіх прийти на збори, бо маємо важні справи до вирішення. Проситься всіх членів і члениць прибути начас. — За уряд: С. Туз, предс.; С. Завадовський, секр.

ЙОНГСТАВН, О. — Місячні збори Тов. ім. О. Басараб, від. 348., відбудуться в неділю, 15. лютого, в годині 12. вполудне зараз по Сл. Божій, в гали церковній при Вест Рейн Евеню. Проситься члениць прибути і вирівнати свої вкладки. На річних зборах, котрі відбулись в січні, вибрано такий уряд на рік 1912.: Варвара Дубас, предс.; Павлина Павлишин, заст.; Марія Пері, фін. секр. і кас.; Йосифина Стахура, рек. секр.; Анна Мороско, Марія Сетник і Анастасія Дубінська, контрольорки; Анастасія Циктор і Марія Токар, догл. хорих. — Збори будуть відбуватися в другу неділю по першім зараз по Сл. Божій в глаи церковній при Вест Рейн Евеню. — Й. Стахура, рек. секр.

ГВАЙТСТОН, Н. Й. — Мітінґ Тов. Просвіта, від. 129., відбудеться в суботу, 14. лютого, в домі тов. М. Дзярського, 146-22 — 22. Евеня. Обовязком всіх членів прибути на цей мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Не явившийся член заплатить кару після статута. — М. Баран, предс.; С. Кузьмах, кас.; М. Дзярський, секр.

БЕТЛЕГЕМ, ПА. — Збори Бр. св. Димитрія, від. 288., відбудуться 15. лютого, в 2. год. попол., в звичайнім місци. Новий уряд просить членів явитися на збори, бо маємо важні справи до полагодження. Тих, що довгують, проситься вирівнати свої довги. — Уряд: Юрій Загвоцький, предс.; Дмитро Мушастий, кас.; Андрій Данилюк, секр.

IRONDEQUOIT, N. Y. — Збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 289., відбудуться в неділю, 15. лютого, в одині 2. пополудні, в домі, де звичайно. Проситься членів прибути на ті збори на означений час, бо маємо важні справи до полагодження. — Н. Головка, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. Укр. Січ., від. 170., відбудуться в неділю, 15. лютого, в годині 6. ввечір, в У. Н. Домі, 181-183 Фліт ул. Кожний член повинен обовязково на збори прийти і заплатити свої вкладки до У. Н. Союзу і до Тов. Січи. Є важні справи до вирішення більшістю членів. Проситься привести знайомих, щоби можна вписати в члени У. Н. Союзу. Хто з членів ще не має вписано своїх дітей або внуків, то прошу повідомити відділового секретаря, котрий прийде до вашого дому і видасть вам якнайкращі поліси-грамоти з У. Н. Союзу, який ви не можете так корисних дістати в жадній асекураційній компанії. Памятаймо свій клич: „свій до свого!", а Батько Союз кожного прийме. — Т. Наконечний, фін. секр., 16 Sanford Pl., Jersey City, N. J.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ДІТРОЙТ, МІШ.

Праця Американського Червоного Хреста для воєнних змагань Америки.

Американський Червоний Хрест зарядив збірку 50-міліонового фонду на воєнну допомогу Америці. На дітройтський чаптер А.Ч.Х. припало зібрати 2 міліони. Щоб це завдання виконати тут в Дітройт, отворено нову кватиру А. Ч. Х., а крім того призначено ще і спеціяльний комітет для цеї справи, котрий дуже пильно повів цю акцію та зробив широкий розголос по усіх американських газетах та радіо-годинах, щоб як найскорше зібрати висше згадану суму.

В цій кампанії взяли участь усі громадяне, як фабриканти так і бізнесовці. Рівнож цею збіркою занялись усі відділи А. Ч. Х. Український відділ А. Ч. Х. взяв активну участь. Для українського відділу приділено 11- дистриктів, 8 на східній стороні міста, а 3 на західній та 101 лісту для збірки.

Хоч в той час було дуже зимно, то членки Українського відділу А. Ч. Х. не звертали на це найменшої уваги, але пішли хата від хати та старалися, щоб їхня збірка увінчалася як найкращим успіхом для А.Ч.Х.

Тому, що зложено мудрий плян збірки та завдяки старанням голови українського відділу пані М. Скаврон, та активної праці наших щирих членок, збірка для А.Ч.Х. удалась з повним успіхом. Треба згадати, що в цій справі помагали, бувший голова Федерації Українців в Мішіген, адв. Кузь, котрий пояснив цю акцію через радіо-годину Української Культури; о. д-р Тиханський і о. Побуцький, котрі проголосили в своїх церквах про значіння цеї справи, і директор радіо-години п. В. Довгань, котрий там проголосив на радіо збірку українського відділу А.Ч.Х.

Отже членки нашого відділу перейшли всі назначені дистрикти та перевели збірку. При тім українські організації передали їхні жертви так, що українському відділови вдалось зібрати $2,250.25 і ці гроші передано до головної кватири Американського Червоного Хреста, і розділено в такий спосіб: $1,100 яко збірка з тих одинайцять дистриктів, а $1,150.25 від українських громадян і організацій. Коли Комітет передавав ці гроші головній кватирі А.Ч.Х., то репортер „Фрі Прес" зняв знимку, котра була поміщена в неділю 1. лютого, та при тім була згадка про український відділ А.Ч.Х. та скільки зібрано.

Слід зазначити, що українці по більшій части робітники, котрі більшістю працюють в фабриках і там кожний зложив свою жертву на А.Ч.Х., бо в кожній фабриці збирали, як і також до їхніх домів заходили з інших відділів за збіркою. Одначе вони не відмовили жертв та при тім ще дуже щиро декотрі віднеслися й до українського відділу А.Ч.Х. і принесли свої жертви та зложили на лісти наших членок.

Це є великим доказом, що американці українського походження дуже прихильно віднеслися до цеї збірки для А. Ч.Х. Коли вони приїхали до Америки та пізнали цю правдиву американську демократію і вільність слова і преси, то за це всіми своїми силами обстоюють при тій американській свободі та на оборону Америки жертвують від себе, що лиш можуть.

На лісти українського відділу А.Ч.Х. зложили наступні українські організації свою жертву: Укр. Амер. Політичний Клюб при Сікат, $100; Український Народний Дім при Мартин $25; Відділ 75 У. Н. Союзу $25; Укр. Клюб „Боян" з Робітничого Дому на Капендер $18; Український Золотий Хрест, 14. відділ $16; Організація Відродження України, 24. відділ $15; Робітничий Дім при Капендер $15; Відділ 175. У. Н. Союза $10; Відділ 72. У. Р. Союза $10; Українська Мішиганська Ліга при Мішіган $10; Укр. Ам. Демократичний Клюб при Грейлінг $10; Жіноче Товариство „Просвіта" на Капендер $10; Укр. Ам. Політичний Клюб в Дірборн $10; Тов. ім. Шашкевича, 94. відділ У. Н. Союза, $5; Відділ 272. У. Р. Союза $5; Сестрицтво при церкві св. Івана Хрестителя, $5; Українське Жіноче Товариство при Манделіот, $5.

На місці буде згадати тих членок, котрі занималися цею збіркою і для докладного висліду подаю скільки котра зібрала на свої лісти. Отже на лісти Американського Червоного Хреста зібрали: пані Н. Байло, $172.70; К. Хомяк $159.50; М. Скаврон, $125.50; О. Каралаш, $149.51; М. Прокопович, $121.30; М. Сена $103.59; М. Джумага, $98.30; Р. Байба, $93.21; А. Стецько, $89.20; А. Ганиш, $88.94; А. Гладій, $65.50; М. Шимків $60.00; І. Козаченко, $55.65; Ю. Костюк, $54.25; О. Штик, $54.00; М. Будзяк, $52.45; Д. Геник, $33.75; А. Васкуль, $33.20; Т. Солотка, $32.26; М. Строжовська, $32.00; М. Старжинська, $30.25, В. Байло, $27.46; О. Сеньків, $26.55; А. Задойко, $26.17; М. Малиновська, $21.15; П. Боднар, $20.00; Е. Запорожець, $18.50; С. Цимбаліст, $15.50; адв. І. Кузь, $20.56; Т. Баран і А. Коніцька та Е. Трилецька всі три зебрали $46.05; А. Красневич, М. Бендина зібрали $18.35; А. Свободян, А. Каралович, І. Микитинська зібрали $17.50.

Відтак ще пізнише голова українського відділу пані М. Сковрон донесла до головної кватири А.Ч.Х. від цих організацій, котрі з якихось причин троха спізнились, а саме Організація Українських Бизнесменів в Америці дала $30.00; Український Золотий Хрест, відділ 34. з Гемтремк, $25.00; Товариство „Згода", відділ 20. У. Н. Союза, $10.00; Відділ 57. Союза Українок Америки в Дірборн, $7.00; 5-та Жіноча Сотня С. Г. Д. $5.00; Товариство Старших Віком Українців $5.00.

Від поодиноких членів передано $39.000. Отже усіх грошей дотепер на цей фонд А. Ч.Х. доручено до головної кватири А.Ч.Х. від Українського відділу $2.371.25. І власне в такий висше згаданий спосіб Українська Громада в Дітройт через Український Відділ причинилась до збірки для А.Ч.Х.

Катерина Хомяк,
секретарка Укр. Відд. А. Ч. Х.

ЇЖА ДЛЯ ВОЮЮЧИХ.—На кожному великому воєнному кораблі Вуйка Сема є коло тисячі вояків, отже немала сімя для виживлення. Для одного обіду треба спекти 43 індики. Або 600 фунтів стейку й 350 фунтів ярини. Корабель має коло 20 кухарів. На світлині: один з кухарів пробує свого варення.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ФОРД СИТІ, ПА. — Місячні збори Тов. Зап. Січи, від. 63., відбудуться в неділю, 15. лютого, в годині 1. пополудні в галі Укр. Нар. Дому. Всі члени і членкиці, старші і молодіж, обовязково мають явитися на ці збори. — Предсідник Михайло Шипка зрезигнував, бо відїхав на університетські студії до Дітройду. Також є інші важні справи до полагодження. Пригадується всім, щоби вписували свої діти до У. Н. Союзу. Старші, котрі ще не є членами, най приступають до нашої найбільшої і найбагатшої української запомогової організації, котрою є У. Н. Союз. — М. Личак, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. — Братство Сошествія св. Духа, від. 237., буде мати свій звичайний мітинг в неділю, 15. лютого, точно в 3. годині пополудні в Українськім Домі. Проситься членів прийти численно на означений час. — За уряд: Н. Брохецький, предс.; А. Лебіщак, касієр; Д. Яворський, секр.

КЛИВЛЕНД, О. — Сестрицтво Н. З. П. Діви Марії, від. 112., буде мати збори в неділю, 15. лютого, в гали церковній. Збори зачнуться зараз по другій Службі Божій так, як кожного місяця. Просимо всіх членкиць прийти на ці збори і привести зо собою нових членів і вписати їх до нашого Сестрицтва. Най наша Жіноча Організація збільшиться. До праці! Сестрицтво старається закупити „Говермент Бондс" та 100 долярів, а також дало на Червоний Хрест 20 долярів. — Марія Ліско, предс.; Катерина Габрівська, фін. секр.; Параня Ризун, касієрка.

КЛІФТОН, Н. ДЖ. — Збори Тов. Укр. Січ, від. 182, відбудуться в неділю, 15. лютого, в год. 3. попол. в гали парох., 45-47 Говп Евеня, Пасейк, Н. Дж. На порядку нарад є товариські справи до полагодження. Тому обовязком кожного члена прибути на збори. Довгуючих членів напоминається, щоб вирівнали свої залеглі вкладки, бо інакше будуть суспендовані. — О. Боднарчук, предс.; Г. Яськів, секр.

ПАЛМЕРТОН, ПА. — Місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 369., відбудуться в неділю, 15. лютого в год. 2. пополудні в гали церковній. Проситься всіх членів і членкиць прийти начас і вислухати звіт урядників, бо на вечір буде галя зайнята. Проситься всіх членів, щоби приходили часто на збори і платили свої вкладки на зборах і не перетягали з року на рік довги. Буде звіт з балю і інші важні справи до вирішення. Уряд зістав вибраний той самий, тільки зас. предс. Н. Грещишин. — Предс. І. Климишин; кас. С. Новацький; секр. М. Куба.

ДЖЕРЗИ СИТИ, Н. ДЖ. — Збори Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270., відбудуться в неділю, 15. лютого, в годині 3. пополудні в гали У. Н. Дому, 181-183 Фліт улиця. Проситься всіх членів прийти на ці збори, бо бо маємо важні справи до полагодження. Довгуючих членів проситься вирівнати свої залеглі вкладки. На минувших зборах ухвалено закупити Державний Бонд Оборони Америки на суму $2,000 та ухвалено $25 на Американський Червоний Хрест. — За уряд: М. Косоноцький, предс.; С. Гріща, кас.; А. Бусько, рек. секр.

НЮ ЙОРК. — Місячні збори 204., відділу відбудуться в суботу, 14. лютого, в годині 8.15 вечір в галі укр. прав. громади, 334 Іст 14. вулиця. — М. Близнак.

ТОЛІДО, О.—Місячні збори Бр. св. Отця Николая, від. 167., відбудуться в неділю, 15. лютого, в 2. годині пополудні в гали, де звичайно. Всі члени пожадані явитися на збори, бо є важні справи до полагодження. По зборах відбудеться вечерa й забава. — Дмитро Медвицький, предс.; Іван Кульматицький, фін. секр.; Михайло Блясецький, прот. секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Мітінг Бр. св. Василія, від. 339., відбудеться в суботу, 14. лютого, в год. 7. ввечер в Народнім Домі, 3322 Н. Лавренс Стр. Проситься довгуючих членів прийти і вирівнати залеглі вкладки за минулі три місяці. — За уряд: Іван Сорока, предс.; Марко Кунички, кас.; Андрій Хромик, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Місячні збори Тов. ім. Дм. Вітовського, від. 375., відбудуться в неділю, 15. лютого, в домі Тов. Українських Горожан, 847 Н. Франклин Стр., в годині 12.30 зполудня. Проситься всіх членів явитися, бо є важні справи до полагодження. Напоминається довгуючим членам прийти і вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі можуть бути суспендовані. — За уряд Товариства: Н. Волошанський, предс.; Н. Паращак, кас.; В. Бідей, секр., 6009 Yocum St.

ФРАНКФОРД, ПА. — Місячні збори Тов. ім. Дмитра Вітовського, від. 268., відбудуться в суботу, 14. лютого, в годині 7:30 вечером в домі громади, 2171 Ваклінг ул. Проситься членів явитися на означений час, маємо важні справи до полагодження. Пригадується тим, котрі довгують, щоби прийшли на збори і вирівнали свої вкладки. Проситься також не забувати за приєднання нових членів, як старших так і дітей. — М. Андрів, предс.; Г. Михалюк, кас.; П. Омелян, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Місячні збори Тов. „Любов", від. 45. відбудуться в неділю, 15. лютого в годині 2. пополудні в домі Тов. Горожан, 847 Н. Френклін ул. Проситься членів, щоб точно зійшлись начас, бо є важні справи до рішення. Пригадується членам, щоб не затягали з вкладкою, але точно виплачували, бо теперішний час вимагає цего. Членів, котрі залягають з відсотками від позичок, проситься вирівнати, бо це що року переноситься як готівка і треба більше платити. Хто з членів мав би якусь справу до рішення, проситься прийти скорше, бо урядники чекають кілька годин наперед. — Григорій Грицишин, пр.; Антін Гарасим, кас.; Теодор Малик, секр.

ТАВНТОН, МАСС. — Звичайні місячні збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 122., відбудуться в неділю, 15. лютого, в год. 2. пополудні, в Товариській Гали, 14 Мейпел Ев. Проситься членів і членкиць конечно прибути на збори, бо є важні справи до вирішення. Старий уряд і контр. комісія здадуть справоздання за минулий рік. — За управу: Володимир Проніцький, голова; Микола Семеген, кас.; Харитон Салата, писар.

СКРЕНТОН, ПА. — Місячні збори Тов. Над Збруча, від. 280., відбудуться в неділю, 15. лютого, в годині 2. пополудні, в Укр. Гор. Клюбі при 608 Вест Лакавана Еве. Присутність всіх членів є конечна, бо мається вирішити справу підприємства і розібрати тікети. Рівнож повідомляється всіх членів, що на річних зборах зайшла ухвала, що за нікого не мається закладати вкладок і ті члени, що зпізнюються з плаченням, коли зобачать своє імя на лісті суспендованих, то щоби не нарікали на уряд, бо уряд робить це, що члени ухвалять. — За уряд: О. Запоточний, предс.; С. Говка, кас.; Р. Рубльовський, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Річні збори Тов. Мир, від. 324., відбулись 10. січня 1942. і вибрано новий уряд як слідує: О. Горохівський, предс.; Гр. Гонта, заст.; Гр. Бучко, секр.; М. Туркот, заст.; П. Максимович, кас.; Н. Бурак, заст.; контр. комісія: М. Ганяк, Гр. Гонта і М. Туркот. Тов. на річних зборах ухвалило закупити 100-доляровий Бонд Оборони, як рівнож Історію України в англійській мові і передати до одної з філядельфійських бібліотек. Місячні збори за лютий відбудуться в суботу, 14. лютого, точно в 8. годині вечером, в домі Укр. Громади при 23. і Бравн ул. Проситься всіх прибути на ці збори, бо є важні справи до полагодження. Довгуючих напоминається, щоби вирівнали свої залеглости. — За уряд: О. Горохівський, предс.; П. Максимович, кас.; Гр. Бучко, секр.

СИРАКЮЗ, Н. Й. — Місячні збори Тов. Січ, від. 39., відбудуться в неділю, 15. лютого, в годині 3. пополудні, в салі У. Н. Дому. Проситься всіх членів та членкиць явитися на цих зборах точно начас, бо є дуже важні залеглі, не докінчені справи двох зборів, котрі не відбуваються що місяця через байдужість тих членів, котрі на збори не приходять. Отже в теперішнім часі обовязком всіх членів явитися на кожних зборах і довідатись про всі відділові справи, про котрі майже половина членів не знає, а котрі повинні знати. Довгуючих членів проситься вирівнювати по можности свої старі залеглі місячні вкладки до Союзу і за вкладки, котрі тов. каса закладала. Також проситься родичів, котрі не виповнили ще свого обовязку, аби це зробили на цих зборах і вписали решта свої діти до своєї рідної організації, У. Н. Союзу. На річних зборах, котрі відбулися в січни, потверджено на 1942. рік той самий уряд: Я. Трач, предс.; П. Танасишин, заст.; І. Лесюк, фін. секр.; Д. Оринич, заст.; А. Кудлик, кас.; С. Вага, заст.; І. Каменюк, рек. секр.; контрольори: Я. Клачко, В. Корняк, М. Клюсик; до прапорів: В. Гриник, В. Намісняк; до порядку на зборах: Т. Андрусишин, А. Бусько; тростіси до тов. майна: П. Танасишин, М. Дідуник.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори Бр. св. Володимира, від. 130., відбудуться в суботу, 14. лютого, під ч. 30 Іст 7. вул., в годині 8. вечером. Проситься всіх членів обовязково явитися на збори, бо є важні справи до полагодження. — Ів. Серединський, секр.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

ТАРЗАН, ч. 503. Остання година.

Том тяжко зажурився. Зеля втекла, оставивши його ось тут самого. Це не гарно. Невже вона бездушна дикунка і більш нічого? — думав він.

Тяжко ранений Гуйон також почував себе зле. І то не лиш фізично, але й духово. Якби Зеля була дала йому знак любови, він лекше вмірав би.

Смуток хлопця і Гуйона зближав їх разом до себе. Вміраючий воїн взяв руку хлопця у свою і дружно її стиснувши держав у своїй.

Після цього він стратив притомність. Лікар сумно прошептав: „Шляхотного Гуйона вже незадовго не стане поміж нами".